

**การศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน
(กรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม)**

**THE STUDY OF GUIDELINE TO BE AN AVIATION SAFETY LEARNING
ORGANIZATION: THE CASE STUDY OF COLLEGE OF AVIATION AND
TRANSPORTATION, SRIPATUM UNIVERSITY**

นายวีรภัทร เกษะรักษ์

วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: Veerapat.ke@spu.ac.th

ดร.ธัญญรัตน์ คำเพราะ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สถาบันการบินพลเรือน

E-mail: Thanyarat@catc.or.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสวัตต์ สุทธิบุญมณี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: vasavat.su@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน (กรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบินกรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการบินทั้งภาคพื้นและภาคอากาศจำนวน 5 องค์กร โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน ทำให้ทราบว่าทุกองค์กรในภาคอุตสาหกรรมการบินให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและให้ความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวคิดของ Peter M. Senge เพื่อให้การบริหารจัดการงานมีประสิทธิภาพ ดังนั้นแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน ของวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่ตรงกับทฤษฎีของ Peter M. Senge ในภาพของการสอดแทรกเรื่องความปลอดภัยเข้าไปบูรณาการกับทฤษฎีแล้วหลักสูตรจะสามารถผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการบินได้

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้, ความปลอดภัยการบิน, วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ABSTRACT

The study of guideline to be an Aviation Safety learning organization (Case study of the College of Aviation and Transportation, Sripatum University) aims to study the guidelines for becoming an aviation safety learning organization, a case study of the College of Aviation and Transportation, Sripatum University. The conduct of this research was a qualitative research using an in-depth interview method with 5 enterprises in the aviation industry, both on the ground and in the air. Use the interview form as a research tool. The results showed that from studying the guidelines for being an aviation safety learning organization It made me realize that every organization in the aviation industry places a high priority on personnel development and the importance of implementing Peter M. Senge's ideas for effective management. Therefore, the guidelines for being an aviation safety learning organization of the College of Aviation and Transportation, Sripatum University. It is important to realize and give importance to the development of students as individuals who meet the theory of Peter M. Senge. In the image of the integration of safety into the theory, the course will be able to produce personnel that meet the needs of the students. the aviation industry.

Keywords: Learning Organization, Aviation Safety, College of Aviation and Transportation, Sripatum University

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การบริหารงานในองค์กรจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการภาระหน้าที่ต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนการจัดองค์กร การจัดการคนเข้าทำงาน การชี้แนะ และการควบคุม ซึ่งในกระบวนการเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ปัจจุบันได้เกิดกระแสแนวคิดในรูปแบบใหม่ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาองค์กร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเวลาเดียวกันได้ คือ องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งหมายถึง การทำให้คนในองค์กรเรียนรู้ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากภายใน และภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และการดำเนินงานขององค์กรอันจะนำมาซึ่งการเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548)

วิทยาลัยการบินและคมนาคม สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาคอุตสาหกรรมการบิน โดยการเปิดหลักสูตรด้านความปลอดภัยการบิน ในระดับปริญญาตรี มีพันธกิจหลักที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการความปลอดภัยการบินเพื่อมีสมรรถนะวิชาชีพในอุตสาหกรรมการบิน

เพื่อเป็นการพัฒนาวิทยาลัยการบินและคมนาคม ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน และพัฒนานักศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในด้านความปลอดภัยการบิน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา และดูแลนักศึกษาของวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน กรณีศึกษา: วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัย

ศรีปทุม เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาแก่นักศึกษา และเพื่อเป็นการต่อยอดหลักสูตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบินกรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 แบบแผนการวิจัย

ด้วยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาหลักสูตรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามโครงสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่นำมาปรับใช้ คือ องค์ประกอบองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีของ Peter M. Senge (1990) และกรอบงานของระบบบริหารนิกยการบิน โดย ICAO หรือเสาหลักทั้งสี่

3.2 ประชากรและตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการบินทั้งภาคพื้นและภาคอากาศ ประกอบไปด้วย 5 องค์กร โดยแต่ละองค์กรมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 คน คือ

3.2.1 ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการบินมาตรฐานท่าอากาศยานและการบิน บริษัทการทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (Airports of Thailand Public Company Limited)

3.2.2 ผู้จัดการงานบริหารทั่วไป บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (Aerothai)

3.2.3 กรรมการผู้จัดการบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) Bangkok Airways

3.2.4 ผู้จัดการความปลอดภัยการบิน โรงเรียนการบินไทย เอวิเอชัน อะคาเดมี่ (Thai Aviation Academy)

3.2.5 Acting Quality Manager TFT , Team lead of Document Standard บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (Thai Airways International Public Company Limited)

3.3 เครื่องมือวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีชุดแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลทางด้านเอกสารใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการบิน ทั้ง 5 องค์กร องค์กรละ 1 คน คือ บริษัทการทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน), บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด, บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), โรงเรียนการบินไทย เอวิเอชัน อะคาเดมี่, บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้ทำการศึกษาไว้ 2 ประเภท ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ โดยมุ่งเน้นข้อมูลทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิจัย

3.4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีการจดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยขออนุญาตเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ออกมาศึกษาจากเอกสารงานวิจัย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาศึกษาและวิเคราะห์ตามกระบวนการของงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) กล่าวคือ วิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นนำประเด็นสำคัญมาแยกเป็นประเด็นย่อย และหัวข้อย่อย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากภาพรวมไปจนถึงวิเคราะห์ถึงประเด็นย่อย และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

4. ผลการวิจัย

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญของภาคอุตสาหกรรมการบินของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัย การบิน (กรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม) ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านที่ 1 บุคลากรที่เป็นบุคคลที่รอบรู้เพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ให้ความสำคัญเป็นส่วนใหญ่ทุกข้อ ยกเว้นข้อย่อยด้านการใฝ่หาความรู้การเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ข้อบังคับและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะเข้ามามีบทบาทกับองค์กร โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยทางการบิน ที่ผู้เชี่ยวชาญจากบริษัท วิทยุการบิน, โรงเรียนการบิน ไทยไฟล်แตรนนิ่ง ยังมองว่าไม่จำเป็นที่จะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของนักศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่องค์กรจะมีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีประมาณ 20 ปี ถึงเปลี่ยนใหม่ด้วยเทคโนโลยีเป็นเทคโนโลยีเฉพาะด้าน มีราคาสูง ดังนั้นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาต้องมาเรียนรู้เทคโนโลยีโดยตรงกับองค์กร แต่ทั้งนี้ระหว่างเรียนก็สามารถศึกษาหาข้อมูลในเบื้องต้นได้

ด้านที่ 2 การมีรูปแบบความคิดของบุคลากรเพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความสำคัญทุกข้อ โดยการที่บุคลากรทางการบินจะต้องมีแนวความคิดที่ตระหนักถึงความเป็นภัยเป็น First Priority โดยที่ทุกคนจะต้องมีรูปแบบความคิดตั้งแต่ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าโดยการหาข้อมูลประกอบในการพัฒนาการปฏิบัติงาน สามารถนำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และความสำเร็จขององค์กร สามารถเชื่อมโยงแนวความคิด วิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรและสามารถปรับปรุงและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีกระบวนการคิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการรายงานปัญหาด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และสามารถวางแผนการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านความปลอดภัยขององค์กร มีความคิดใหม่ๆ ที่จะนำเสนอเพื่อพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ

ด้านที่ 3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบินบุคลากรต้องมีวิสัยทัศน์ร่วม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านที่หลักสูตรฯ จะต้องนำไปเป็นแนวทางในพัฒนานักศึกษา และหลักสูตรฯ คือ จะต้องเป็นคนที่ยอมรับวิสัยทัศน์ขององค์กร สามารถนำมากำหนดเป็นเป้าหมายและทิศทาง

ในการปฏิบัติงานของตนเองรวมถึงการมองเห็นภาพว่าองค์กรจะเป็นอย่างไรในอนาคต การเป็นคนที่ตระหนักรู้ว่าจะทำอะไรเพื่อที่จะทำให้วิสัยทัศน์ด้านความปลอดภัยขององค์กรบรรลุผลสำเร็จ โดยไม่ติดกับสถานการณ์แวดล้อมในปัจจุบัน ต้องสนใจในด้านความปลอดภัยการบิน มีการสื่อสารด้านความปลอดภัย เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลลัพธ์ด้านความปลอดภัยที่จะก่อให้เกิดเป็นอุปสรรคต่อองค์กรอยู่เสมอ

ด้านที่ 4 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบินบุคลากรต้องเรียนรู้เป็นทีม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความสำคัญเรื่องการทำงานเป็นทีม เป็น First Priority ของการทำงานในภาคอุตสาหกรรมการบินเป็นอย่างยิ่ง โดยหลักสูตรฯ จะต้องมีการพัฒนาให้นักศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ไม่ว่าจะเป็น การที่เป็นผู้มีความมุ่งมั่น และยึดมั่นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทีมงานและขององค์กรอย่างกระตือรือร้น สามารถนำเอาข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อร่วมงานเพื่อมาใช้สร้างทีมงานให้เข้มแข็ง มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมงานได้นำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ในด้านต่างๆ รวมถึงหลักการด้านความปลอดภัยการบินให้กับเพื่อนร่วมงานหรือบุคลากรในองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเป็นผู้ที่ยอมรับและตั้งใจที่จะเข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัยการบินตามมาตรฐานสากลจากองค์กรภายในหรือองค์กรภายนอกเพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและเป็นการพัฒนาองค์กร

ด้านที่ 5 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบินบุคลากรต้องมีการคิดเชิงระบบ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านที่หลักสูตรฯ จะต้องนำไปเป็นแนวทางในพัฒนานักศึกษาและหลักสูตรฯ คือ การมีการวางแผนงานก่อนจะปฏิบัติงานเสมอ และปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอนจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังอย่างเป็นระบบ เป็นผู้ที่เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน สามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาด้วยการเชื่อมโยงเหตุและผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเก็บผลลัพธ์ของข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในอนาคต สามารถปรับเปลี่ยนภารกิจตามสถานการณ์อย่างเป็นระบบหรือเป็นขั้นตอน ที่สามารถบรรลุผลในงานที่กำลังปฏิบัติ เป็นผู้มีความสามารถในการประเมินความเสี่ยง (Risk Management) ของงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อประโยชน์ผู้ปฏิบัติงานและขององค์กรในด้านความปลอดภัย และมีความคิดและสามารถมองเห็นภาพรวมของหลัก Safety Management System ได้อย่างเป็นระบบและนำมาปรับใช้ภายในองค์กรเพื่อการพัฒนาตนเองและสถานประกอบการ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ภาคอุตสาหกรรมการบิน ได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดทฤษฎีของ Peter M. Senge ทุกด้านและทุกข้อ ดังนั้นการนำแนวคิดทฤษฎีของ Peter M. Senge มาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้จึงตอบโจทย์และตรงประเด็นที่องค์กรภาคอุตสาหกรรมการบินให้การยอมรับและให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการความปลอดภัยการบิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการบินตามแนวคิดของ Peter M. Senge

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน (กรณีศึกษาวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม) สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ การศึกษาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยการบิน พบว่าทุกองค์กรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและให้ความสำคัญ และนำไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Peter M. Senge เพื่อให้การบริหารจัดการงานมีประสิทธิภาพ

ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวทางการนุเคราะห์ใหม่ที่จะเข้าไปร่วมงานกับองค์กรการบิน ทั้งในด้านความปลอดภัยหรือด้านอื่นๆ ของอุตสาหกรรมการบิน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการนำหลักทฤษฎีของ Peter M. Senge ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรด้านความปลอดภัยการบินของ บริษัทการทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่ได้ให้ความสำคัญในการนำหลักการมาใช้ในการบริหารและพัฒนางาน พัฒนานุเคราะห์ เพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จตามหลักการของ Peter M. Senge และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชันยาภรณ์ เสาร์เกิด, (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของพนักงานสายบริการ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ชัดเจน โปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรรักและสืบทอดในวัฒนธรรมการทำงานที่ดีของมหาวิทยาลัย มีความรัก และความภาคภูมิใจในมหาวิทยาลัย 3) ด้านโครงสร้างองค์กร และระบบการจัดการ ควรมีโครงสร้างการบริหารงานที่คล่องตัวมอบหมายภารกิจ และความรับผิดชอบให้หน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นระบบและชัดเจน 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัย และสะดวกต่อการใช้งาน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านความสามารถของบุคลากรการเสริมแรงและการจูงใจ มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน โครงการสัมมนา อบรมให้ความรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะที่จำเป็นในการพัฒนางาน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

6.1.1 วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการบิน

6.1.2 วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนา สร้างศักยภาพให้กับนักศึกษา เพื่อให้เป็นบุคลากรทางด้านความปลอดภัยการบินที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการบิน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามหลักทฤษฎีของ Peter M. Senge (1990) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัยการบิน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับหลักทฤษฎีอื่นเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้งานวิจัยทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จไม่ได้ หากขาดความกรุณาจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการบินทั้งภาคพื้นและภาคอากาศ คือ บริษัทการทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ,บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), โรงเรียนการบินไทย เอวิเอชั่น อะคาเดมี่ และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.ธัญญรัตน์ คำเพราะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยที่ให้ข้อคิด คำแนะนำที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมาผู้วิจัยซึ่งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือนวัตกรรมที่มีความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่ศึกษา ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ นุพกาภิ นูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนครบเท่าทุกวันนี้

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2544). *มหาวิทยาลัยองค์กรแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : พัฒนา.

คุณภาพวิชาการ(พว).

คณะพยาบาลศาสตร์ กาญจนบุรี มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. (2556). *การจัดการความรู้*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา.

<https://www.western.ac.th>.

เจษฎา นกน้อย และคนอื่นๆ. (2552). *นันทารรสนะการจัดการความรู้และการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้*.

กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพลส, 4.

ทองเพียร เตยหอม. (2561). *แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*.

ชั้นชาภรณ์ เสาร์เกิด. (2560). *แนวทางการเสริมสร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของพนักงานสายบริการกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา*.

ธีรศักดิ์ เนตรจุงศรี. (2562). *ระบบบริหารงานสารสนเทศที่สัมพันธ์กับลักษณะองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*.

นฤมล ขอข้อง. *ทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://sites.google.com>.

บุญดี บุญญากิจและคณะ. (2549). *การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 23.

ปิยะณัฐ เกียงประสิทธิ์. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกลุ่มธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด*.

เปี่ยมพงศ์ นุ้ยบ้านด่าน. *องค์การแห่งการเรียนรู้*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา. http://www.natres.psu.ac.th/Journal/Learn_Organ/index.htm

ปิยรัตน์ กาญจนะจิตรา. (2550). *การจัดการความรู้ในระบบราชการไทย : กรณีศึกษากรมส่งเสริมการเกษตร กรมอนามัยและสุขภาพจิต. คุชชินีพนธ์ ปริญญาปรัชญาคุษณีย์บัณฑิต, รัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัยรามคำแหง*.

ปราณี ดันประยูร. (2560). *ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 7 (2) พฤษภาคม-สิงหาคม*.

ประเวศ วะสี. (2550). *การจัดการความรู้ กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพและความสุข*.

กรุงเทพฯ: กรีน-ปัญญาญาณ, 47-48.

พรธิดา เมฆวาท. (2559). *ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดราด. งานนิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ชรรคมลการพิมพ์, 41-42.*

ไพโรจน์ ชลารักษ์. (2551). *การจัดการความรู้: สังกัปทางทฤษฎี. นครปฐม: เพชรเกษม พรินติ้ง กรุ๊ป, 53.*

ไพรัช แก้วสกุล. (2560). *ระบบบริหารความปลอดภัยการบิน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา.*

<https://aviation609.wordpress.com>,

ภัทรกร โพธิวรรณ. (2558). *แนวทางการพัฒนาธุรกิจ โรงแรมสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ภายใต้หลักการ ความรับผิดชอบต่อสังคม. คุยฎินิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาคุยฎินิพนธ์ สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ.*

มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2564). *ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา.*

<https://www.spu.ac.th>,

วิทยาลัยการบินและคมนาคม. (2562). *หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 6-8.*

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. *กรอบแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา.*

<https://www.caat.or.th>. 2562.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *การจัดการ ความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบัน เพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.*

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. *การจัดการความรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา. http://www.ams.cmu.ac.th, 2548.*

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปกร. (2550). *การจัดการความรู้. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปกร, 10.*

Reen msl. (2558). *ความหมายของความรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา. https://reen17.wordpress.com.*

Senge, P. (1990). *The Fifth Discipline: The art & practice of the learning organization.* London: Century Business.